

2020-12-22

Diarienummer: Ä 2020-2970

Finansdepartementet

Remiss av betänkandet Skatt på engångsartiklar

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. I myndighetens uppdrag ingår att utveckla och genomföra insatser som främjar hållbar tillväxt och utveckling i företag, stärkt konkurrenskraft samt förenkling för företag. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Tillväxtverket instämmer i förslaget om att införa en punktskatt på engångsartiklar i plast (muggar och livsmedelsbehållare) i syfte att ändra produktions- och konsumtionsbeteende för att minska miljöpåverkan i form av minskad resursförbrukning, minskad uppkomst av avfall och minskade utsläpp av växthusgaser i produktions- och avfallsledet. En minskad förbrukning av dessa engångsartiklar till förmån för flergångsalternativ kan också förväntas leda till minskad nedskräpning och ökad cirkularitet.

I kap. 11.4 "Skattens effekt och samhällsekonomiska konsekvenser" beskriver förslaget att hur olika företag påverkas av skatten beror på hur stor del av deras omsättning som är kopplad till förbrukning av engångsartiklar. En annan faktor som omnämns betydande är företagets flexibilitet att ändra tillverkning och försäljning till produkter som är avsedda för flergångsbruk eller inte består av plast. Tillväxtverket anser att det möjligen på en övergripande nivå kan förklaras så men att det är önskvärt med en djupare förståelse och analys av företagets olika möjligheter och förutsättningar att ställa om samt hur de kan komma att påverkas av en eventuell punktskatt.

Tillväxtverket önskar vidare att säkerställa att ett eventuellt införande av punktskatten inte har alltför stor påverkan på företag och arbetstillfällen. Det är därmed ett tilltalande förslag i betänkandet att inledningsvis ta ut en lägre skattesats för att därefter successivt höja skattesatsen. I tillägg går det även att tänka sig ett successivt införande av punktskatten baserat på vilken typ av engångsartiklar. Det vill säga att skatt på en produkt av enbart plast införs först och därefter till exempel på artiklar bestående av i huvudsak papp med inslag av plast. Ett succesivt införande i enlighet med dessa förslag ger företagen en viss omställningstid och ett utrymme för att vidta åtgärder och stimulera innovation och produktutveckling.

I dagsläget finns det till exempel inga muggar på marknaden som är helt plastfria, utan även de som i huvudsak är gjorda av andra material, till exempel papper, har i regel en plastbeläggning på insidan. Enligt betänkandet finns det indikationer på att plastfria muggar kommer att finnas på marknaden inom några år. Tillväxtverket saknar en fördjupad beskrivning av behovet kring stöd och stimulans för innovation samt produkt- och tjänsteutveckling för att relativt snabbt kunna utveckla alternativ till engångsartiklar i plast.

Förslaget om införande av punktskatten har tveklöst potential att öppna upp för nya affärsidéer och företag. Dock är det också så att förslaget inte bara ökar den administrativa bördan för etablerade företag, inom framförallt café- och restaurangbranschen, men också för företag som tillhandahåller engångsartiklar, i omställningen till nya förutsättningar. Det är viktigt att den administrativa bördan för företag hålls nere. Företag är en motor i omställning och skapar ett mervärde i form av sysselsättning och innovation.

Slutligen, under pågående pandemin har möjligheten för café- och restaurangbranschen att sälja dryck och mat för avhämtning varit en viktig faktor för dess överlevnad. Tillväxtverket anser att ett eventuellt införande av punktskatt på engångsartiklar ska göras med stor hänsyn till branschens nuvarande utmaningar och i så fall införas när pandemin är över och när en rimlig tid för branschens återhämtning har getts.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Lars Wikström. Enhetschef Annika Rosing har varit delaktig i beslutet. Caroline Dahlbom har varit föredragande.

Lars Wikström

Caroline Dahlbom